

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 17.

A' Magyar Kurir 20-ik darabjához.

Historiai Akták:

Végezte a' Lainé Előadásának: —

„A' nélkül hogy a' Kabinéteknek titkaikba bémézni iparkodnánk, melly az előnkbe adatott célra nézve különben is semmit nem használna, elég azt tudnunk, hogy ezen fundamentomok olyan feltételeket foglalnak magokban, a' mellyek ezen Congressusnak ki nyitására kívántatnak. Nem elég-e' megjegyeznünk azt, hogy ezen feltételeket az öszszeszővetkezett Hatalmasságok magok jóvallották, 's hogy ő Felsége azon fundamentomokat, mellyek szerint egy *Congressus* nyitattatván ezen minden tárgyak és egymás eránt való költsönös jussok eligazíthatatnak, elfogadta légyen? Az Austriai Minister maga megesmerte, hogy a' Császár az Európáit sendességre és egyenlő mértékre megkívántató fundamentomos feltételeket elfogadta légyen. Ezeknek elfogadtatása tehát ő Felségétől egy nagy lépés vala a' közönséges békessegre. Ez a' resultatuma, Uraim! ezen tárgy' véllünk való közöltetésének. A' *Constitutio* szerint a' Törvényhozó Gyűlést illeti, hogy azt az érzékenységet, mellyet ő benne ez a' tárgy felelevenített, kifejezze, minthogy a' 12-dik esztendőben Febr. 28-dikán költ *Senatus-Consultum*nak 30-dik tzikelye e'képpen szól: Valahányszor az Országlószék a' Törvényhozó Gyűléssel olyan dolgot közöl, a' melynek tárgya felett nem kell oly véggel tanátskoznai, hogy törvénné légyen, mindannyiszor közönséges gyűlésben kell az arra adandó választ megkészíteni. Minthogy pedig a' Törvényhozó Gyűlés a' maga Biztonságától várja azon megjegyzése-

ket, mellyek alkalmasok arra, hogy azok szerint egy oly választ lehessen készíteni, melly a' Nemzet' és Császár' eleibe méltó légyen: erre nézve engedtessek meg nekünk, hogy némely érzékenységeinket fejzeshessük ki. Első érzékenységünk, hogy megköszönnyük azon írásoknak véllünk Iett közöltetéseket, melyre nézve a' jelen lévő Törvényhozó Gyűlés öszsze hivatott oly véggel, hogy a' Státus' politikai állapota felől tudósíttassék. Ezen érzékenységünk mellé isatolja magát még a' hadakozás szerentsétlenségeinek közepette is a' reménség, azért, minthogy n' Fejedelmeket és nemzeteket feunhangon halljuk a' békesség után kiáltozni. —

„Valósággal, Uraim! a' hadakozó Hatalmasságoknak közönséges módon és megújítva tett nyilatkozatataik, egészszen megégyeznek Európának és a' mi Departamentomainknak, mellyeknek a' Törvényhozó Gyűlés a' természeti *Organumjok*, közönséges kívánságaikkal. A' véllünk közöltetett nyilatkozatataikban találtató fundamentomok szerint úgy látszik, hogy az emberi nemzet' kívánságainak, mellyekkel a' tisztességes és állandó békességet óhajtja, nem soká bé kell telyesedniek. A' békességnek tisztességesnek kell lenni, minthogy a' tisztesség valamint a' népekre úgy a' magános emberekre nézve az ő jussainak feuntartatásokban és egymás eránt való jussaiknak betületben való tartatásokban áll. Ezen békességnek tartósnak is kell lenni, minthogy a' békességnek igazi záloga az, hogy a' Hatalmasságoknak hasznok légyen annak büséges megtartásában. Ki késeltetné tehát még tovább is az ezen jótéteménnyel való éihetést? Az

összszeszövetkezett Hatalmasságok a' Császár felől azt a' dítseretes bizouyságot teszik, hogy ő az Európai egyenlőség mértékének és tsendességének helyreállítatásokra megkivántató fudamentumokat elfogadta legyen. A' mi leg első zálogunk ezen bekesség hajlandósága eránt, nem tsak ez a' köz mondás: *A' Királyoknak leg jobb tanátsadójak a' szerentséltenség*, hanem a' népeknek szükségek is, a' melly illy nyilván való módon beszéll, sőt magának a' Koronának java is. Szükségtelennék tartanátok - é arra kérní ő Felségét, hogy ezen zálogokhoz adjon hozzájuk még egy mind ezeknél közönségesebbet? —

„Ha az idegen Hatalmasságok által tétett kinyilatkoztatás tsalárd volna, ha ők mindent elnyomni akarnának; ha feltették volna magokban, hogy a' Frantzia birodalom' szent vidékeit széllyelszaggassák; így a' nép' hadakozásává kellene lenni ezen hadakozásnak, hogy hazánkat attól a' veszedelemtől, hogy az idegenek ragadomá nyává legyen, megoltalmazhassuk; hanem hogy azok a' szép szempillantatok, melyek által a' birodalmak megtartattatnak, elhozattassanak, szükség, hogy a' népet a' Fejedelemmel összszeszorítottassanak. Hogy az ellenségnek azt a' panaszszát elhalgattatni lehessen, hogy a' Frantzia birodalom országfoglalást és másokat nyughatatlankodtató igen nagy hatalmat kíván, erre egy kihirdettetendő bizonyossáttétel eszközzül fogna szolgálni, azért is kiváltképpen, minthogy ezt a' szövetséges Hatalmasságok szükségesnek lenni itélték. Nem méltó volna - é, az ő Felségéhez, hogy ezek a' Frantzia Birodalomnak és az ő Császárjának czélzásai felől közönséges kinyilatkoztatások által bátorságosokká tétetessenek? Midőn ez a' Fejedelem, kinek számára a' Nagy nevezetet a' Historia fenntartotta, a' maga népében rúgó erőt akart feleleveníteni, mindent kihirdettetett, a' mit ő a' bekességért elkövetett, s az ő bizodal-

mas nyilatkoztatásai nem maradtak foganat nélkül. Az összszeszövetkezett Hatalmasságoknak attól való eltartóztatásokra, hogy a' Császárt azzal ne vádolják, hogy igen nagy kiterjedésű birodalomra vágyódik, a' melynek nagy erejétől ők félni láttatnak, valósággal nagyságostselekedet lenne ezen tekintetben az ő gondolataikat egy formális *Kinyilatkoztatás* által helyre hozni. —

„Nem függ tőlünk kétségkívül, hogy a' Fejedelembek azokat a' kifejezéseket eleibe adjuk, melyek az egész világon ekho' módjára visszahangzauának. Mindazonáltal, hogy az összszeszövetkezett Hatalmasságokhoz a' czéllal megégyező befolyása legyen ezen Kinyilatkoztatásnak; hogy ez a' Frantzia birodalmat is kívánt módon megillesse, nem kívánatos lenne - é, *hogy abban, a' Frantzia Birodalomnak és Európának forma szerént való módon megígértődne, hogy a' hadakozás részünkről tsak a' Frantzia nép' függettlenségéért s vidékeinek megsértődhetlenségéért folytattatik?* Nem elleneálhatatlan erejű lenne - é ez a' Nyilatkoztatás Európának szeméi előtt. Minekutánna ő Felsége a' maga és a' Frantzia birodalom' nevében az összszeszövetkezett Hatalmasságoknak Nyilatkoztatásokra ilyen módon felelne, egy felől ezen Hatalmasságok által szemlélnők magunkat bizonyosokká tétetődve lenni a' felől, hogy ők ezt az országot, melynek *integritóssát* az Európai egyenlőség' mértékének fenntartatására szükségesnek Jenni megemérték, magokéva tenni nem akarják, más felől egy Monárcha által kinyilatkoztatattatni szemlélnők azt, hogy neki ezen ország' határainak megoltalmaztatásoknál semmi egyéb czélja nintsen. —

„Feltévén azt, hogy ha a' Frantzia birodalom mind azokra a' nemes püncziplumokra nézve hűséges maradna, a' melyeket minden Európai Uralkodók közönségesen kihirdettek, s meg is a' maga ellenségei által a' maga függettlenségéért való nemzetihadakozásra, melynek igazságos

és szükséges volta azoktól megismertetett, kényszerítetve, meg tudná ő a maga jussainak fenntartásokért a magarúgó erejét, egyességét és keménységét mutatni, mellyeknek öly sokszor oly fényes bizonyosságait adta. Megégyezéssel kívánván a békességet, minden erejét annak megnyerésére fordítaná. Újabban megmutatná a világ előtt, hogy egy nagy nemzet mindent megtehet a mit akar, ha csak azt akarja, a mit az ő kötetességei és igazjussai kívánnak. Az a Nyilatkoztatás, mellyet mi reményleni merünk a Császártól, megkötné a szövetséges Hatalmasságoknak figyelemességeket, a kik igassággal viselhetnek a Frantzia nemzetnek vitézsége eránt. —

„Valósággal nem elégséges egy nép bátorságának felgyullasztására az, hogy a fegyverfogásra meghívattassék. A törvények szerént az Országloszékét illeti az, hogy azon utakat módokat projektálja, a mellyeket az ellenségnek visszaverettetésére, 's a békességnek erős lábakra való helyheztesztődésekre, legbizonyosabbaknak és rövidebbeknek lenni ítéel. Hanem akkor lesznek ezek az utak módok fogantatosok, mikor a Frantziák meggyőződöttek lesznek a felől, hogy az ő vérek csak a hazáért, és az őket védelmező törvényekért omlik. Ezek a vigasztaló kifejezések, haza és békesség, híjába hangzanának, ha egyszerűmind a mi *Institutumainknak* (intézeteinknek), mellyektől a hazának boldogsága, 's a bekességnek tartóssága függenek, zálogjok (vagy kezességek) nem lenne. —

„Elmulaszthatatlanul szükségesnek lenni látszik a Biztosságnak az, hogy az alatt, míg az Országloszék a Status' bátorságára nézve megkívántató legsebesebb eszközöket előadja, kérettesék ő Felsege, hogy azoknak a törvényeknek bántódás nélkül, és állandó gyakorlatban való maradassokat engedje meg, mellyek a Frantziáknak az ő szabadsági jussaikért és tulajdonjok' bá-

torságáért, 's a nemzetnek a maga politikai jussaival való elhetesiért kezességül szolgáljak. Úgy tettik a Biztosságnak, hogy ez a kezesség legyen leghatalmasabb eszköz arra, hogy a Frantziáknak az ő magok megtartásokra szükséges erőt adni lehessen. Erre a gondolatra az a kívánság és szükség szolgáltatott alkalmatosságot, hogy a Thronus és Nép, oly szorosan egyesíttessenek, a mint csak lehet, hogy a fejtelenség [*anarchia*], önönkény, 's hazánk' ellenségei ellen összzatolt iparkodással dolgozzanak. A ti Biztosságotok csak arra botsátkozott-ki, hogy néktek azon gondolatokat előtökbe terjessze, mellyek néki jónak látszottak lenni azon válaszkészítésre, mellyet adni, a ti Constitutzio szerént való hivatattások. De miképpen kelletek adni ezen választ? Megmondja ennek módját a Constitutzio. Az egész Gyűlés által kell ezen válasznak adatatni; 's minthogy a Gyűlésnek minden esztendőben kell egy írást beadni, tehát gyaníthatóképen jónak fogjátok találni, hogy a ti mostani válaszlástokat is úgy adjátok által, mint amazt szoktátok. —

„Első gondolatja a volt ő Felsegének, hogy a nemzet Deputátusait ezen felette nevezetes környúlállások között a maga thronusa körül összse gyűjtse: nem első kötelelességek - é tehát néktek is, hogy ezen összsehívatatásnak méltóképpen megfeleljetek, 's a Monarchának, az igasságot és a nemzetnek békessegkívánását, tudtára adjátok.“ —

Felolvassván *Laine* a Biztosság' nevében ezen *Előadást*, utánna *Raynouard* állott-fel, a ki e'képpen fejezte-ki a maga gondolatait: —

„Politikai tévelygések, mellyeknek okaik esmereitlenek maradtak, félbeszakasztották vala azt a jó egyetértést, a melly a Frantziák és a minden Oroszok Császáraik között uralkodott. Mi nem hozzuk kétségbe, hogy a hadakozásnak elkezdése szükséges vala: tsakhogy olyan

időben kezdetett - el, midőn annak folytatása veszedelemmel fenyegettetett. A' mi armádáiak az északi egyéb Fejedelmeknek armádáikkal, a' leg hatalmasabb és veszedelmesebb ellen szállottak táborba. Nagy sebességgel követték egymást győzelmek: de drágán kellett megfizetnünk érteket. A' mi egünk alatt esmeretlen hidegségű télnek irtóztatóságai minden győzelmünket megveretetéseké változtaták által, és az északi szél lehellete semmivé tette a' Frantzia armádáknak virágját. —

„Foganatlanúl látszott a' fegyvernyúgvás az 1813-dik esztendőben arra nogatni a' hadakozó hatalmasságokat, hogy egyezzenek meg szép módon egymással, a' mit a' népek esdekléssel óhajtottak. Foganatlanúl lettek a' *Lützeni* és *Bautzeni* térségek új győzelmek által nevezetésekké. Ugy látszik azonban, minth. ezen örökre nevezetes napon a' mi utolsó győzelmekre világolt volna a' nap. —

„Egy közöttünk született hadi vezér, a' ki egy thronust a' Frantzia polgár' méltóságának eleibe mérészlent tenui, a' maga új hatalmát hangos és kitévő ellentállás által akarta megerősíteni, melyet azon jöltévő kéz ellen intézett, melynek a' maga új méltóságát köszönhetette. Ezen különös elpártolásnak okát mindazonáltal ne vizsgáljuk, 's tisztelettel halgassunk egy oly tselekedetről, melynek igasságos voltát a' politika, előbb vagy későbbre meg fogja mutatni tudni, a' melly mellett azokban keseregni fog azon talentomokért, mellyek most ellenünk fordítottak. —

„Néhány ditsőséges napok után igen nagy szerentsétlenségnek napjai következtek réánk, mellyek még azoknál is rettenetesebbek valának, a' mellyek előbbeni armádánkat semmivé tették vala. Frantzia ország már most egész Európát feltámadni szemlélte maga ellen, 's az alatt hogy *Svédziának* Héróssa a' maga győzedelem se-

regéit az öszszeszővetkezett seregeknek segítségére hozta, szélyvel tépte *Hollandia* aza köteleket, mellyek őtet véllünk öszszetsatolták vala. Európa lángba valabórlva, és azt a' lángot, melly őtet emésztette, a' Frantzia birodalomra fordítani iparkodott. —

„Mi Uraim, nem tudunk néktek ennyi inségeknak ábrázolatjai között tsak egyetlenegy vigasztaló képet is mutatni. Egy armádánknak helyébe, mellyet az északi zivatarok semmivé tettek vala, más armáda állítottatott - ki, a' melyhez tartozó katonákat hazáknak földjeiktől, mestersegeinktől, és kereskedéseinktől ragadták - el. Most már ennek az armádának kelle a' maga vérével Lipsiának boldogtalan térségeit megrágyázni, 's az *Albis'* habjai egész Batalionainkat ragadták - el magokkal. —

„Itt Uraim, meg kell vallani, hogy az ellenséget a' maga győzelmek a' Rénu-sig hozván, ő a' mi Fejséges Monarchánknak egy olyan békességet ajánlott, melyet egy sok szerentséhez szokott Hérós igen különösnek lenni találhatott. Hanem, ha szintén neki az ő nemes és hérósi érzékenysége még akkor, mikor Frantzia országnak szánakozásra méltó állapotja tudva nem volt, ezen békeségnek visszavetetését parantsolta is, ezt már most, midőn az ellenség a' mi határainkon áltajjött, még egyszer visszavetni nem lenne böltsesség. Ha megaláztatásunkra czélzó feltételek jöttek volna kérdésbe, ezekre legméltóbb módon megfélelhetne ő Felsége azáltal, ha ezeket a' maga népeinek tudokra adná: de nem akarnak minket megalázni, tsak a' magunk határaink közé vissza szorítani, és annak az Európai minden népekre nézve hűsz esztendőtől fogva oly ártalmassá lett ditsőségszomjúhozó iparkodásnak akarják eleit venni. —

[A' többi a' jövő posta napon.]